
Søker

Institusjonsopplysninger

Institusjonsnavn	Universitetsbiblioteket i Bergen
------------------	----------------------------------

Institusjonens e-postadresse	post@ub.uib.no
------------------------------	----------------

Postadresse	Postboks 7808
-------------	---------------

Postnummer	5020
------------	------

Poststed	Bergen
----------	--------

Kontonummer	76 940 500 857
-------------	----------------

Institusjonens leder

Fornavn	Maria-Carme
---------	-------------

Etternavn	Torras-Calvo
-----------	--------------

Telefon	55 582 501
---------	------------

E-post	maria.carme.torras@uib.no
--------	---------------------------

Er institusjonens leder kontaktperson for prosjektet?	Nei
--	-----

Kontaktperson

Fornavn	Carina
---------	--------

Etternavn	Thornes
-----------	---------

Telefon	95 334 688
---------	------------

E-post	carina.thornes@uib.no
--------	-----------------------

Søknadstype

Velg søknadstype

Søknadstype

Forprosjekt

Prosjekt

Beskriv prosjektet

Prosjekttittel

"Den kunstige bibliotekaren" — muligheter og holdninger knyttet til KI-basert katalogarbeid

Mål

Målet med forprosjektet er å utrede mulighetene for — og forberede — et hovedprosjekt som skal pilotere og levere forslag for bruk og implementering av KI-baserte verktøy og teknologier i katalogarbeid ved norske fagbibliotek. Ved forprosjektets slutt skal vi ha en god oversikt over eksisterende KI-verktøy og teknologier som er aktuelle for et større prosjekt, samt ha identifisert utfordringer og behov knyttet til arbeidsprosessene for katalogisering ved norske fagbibliotek. Vi har også som mål å danne et kunnskapsbasert grunnlag knyttet til holdninger og ulike utfordringer ovenfor automatisering i biblioteksektoren. Forprosjektet har generelt som mål å øke kompetansen og forståelsen for KI-baserte verktøy, og hvordan disse helt konkret kan benyttes til å sikre både effektivitet og kvalitet i det daglige katalogarbeidet. Dette forarbeidet vil et eventuelt større hovedprosjekt bygge videre på.

Prosjektbeskrivelse

Mens kunstig intelligens og automatiseringsteknologier blir trukket frem som et av de største internasjonale satsningsområdene innenfor biblioteksektoren, forblir katalogarbeid, særlig av fysisk materiale, ved norske fag -og forskningsbibliotek i all hovedsak en manuell jobb. Universitetsbiblioteket i Bergen ønsker med bakgrunn i dette å gjennomføre et forprosjekt for å undersøke både mulighetene for og holdningene rundt å utvikle og implementere KI-baserte og automatiserte verktøy i bibliotekstjenester knyttet til katalogarbeid. Under forprosjektet vil vi utforske om det er mulig å gjennomføre et større prosjekt hvor vi kan pilotere en slags kunstig bibliotekar som kan bidra til effektivisering og god metadatakvalitet i katalogarbeidet.

Tidligere har Medieverkstedet, katalogfunksjonen ved Universitetsbiblioteket i Bergen, utviklet egne verktøy bestående av blant annet rapporter og normaliseringsregler i Alma og Alma Analytics. Disse verktøyene hjelper oss blant annet med å kontrollere bibliografiske poster etter norske RDA-anbefalinger, effektivt sortere ut hvilken ny tilvekst som må behandles av en katalogisator, og har

frigjort arbeidskraft og kompetanse til å fokusere på unikt materiale i vår katalog. Selv om vi utnytter og tilpasser mange av mulighetene som er tilgjengelige i Alma, møter vi likevel begrensninger i systemet. Vi ser for oss at det finnes utforskede muligheter innenfor teknologien, og at det er mange oppgaver rundt behandling av metadata som vil dra stor nytte av økt automatisering. I forprosjektet ønsker vi dermed å framheve hvordan ny teknologi kan bidra til å utvikle bibliotekarprofesjonen.

I både forprosjektet og et eventuelt hovedprosjekt ønsker vi å ta vår utvikling av katalogtjenesten videre, og undersøke hvordan KI, maskinlæring og automatisering av prosesser kan brukes til å forbedre kvaliteten og effektiviteten i katalogiseringen av bibliografiske poster som tilfredsstillende gjeldende nasjonale katalogiseringsregler, anbefalinger og formater. I tillegg ønsker vi å avdekke utfordringer ved bruk av KI som arbeidsverktøy i biblioteket. Ønsket er å bidra utenfor vår egen institusjon, så målgruppen vil hovedsakelig være de om lag 80 fag- og forskningsbibliotek i BIBSYS-konsortiet som driver med selvstendig katalogisering og metadataregistrering. I tillegg vil prosjektet ha overføringsverdi til andre bibliotek og arkiver.

I dette forprosjektet ønsker vi også å skaffe en oversikt over og utprøve aktuelle verktøy og teknologier som vil kunne brukes i et hovedprosjekt, som eksempelvis NLP (Natural Language Processing), OCR (Optical Character Recognition) og maskinlæring. For å oppnå dette, ønsker vi å opprette kontakt med relevante fagmiljøer ved Universitetet i Bergen, og deretter utrede mulighetene for bredere samarbeid utenfor institusjonen, deriblant med Nasjonalbiblioteket. Som datagrunnlag for dette arbeidet har vi tilgang til en stor mengde unikt og ukatalogisert materiale i forskjellige formater i våre samlinger og spesialsamlinger - materiale som ikke har tilgjengelig metadata i nasjonale kataloger. I den sammenheng er det også naturlig å undersøke mulighetene for å innhente og konvertere metadata fra åpne databaser til våre biblioteksystem. Vi vil vektlegge at verktøyene bør kunne tilpasses fremtidens bibliotek. Derfor bør verktøyene ha åpen kildekode, kunne tilpasses ulike standarder og formater, samt optimalisere lenkede data og interoperabilitet.

Parallelt med kartleggingen av aktuelle verktøy ønsker vi å undersøke problemstillinger knyttet til innføring og utvidet bruk av KI-teknologier på arbeidsplassen. Vi vil undersøke holdninger, særlig blant bibliotekarer, om spørsmålet rundt automatisering av katalogarbeid, gjennom en blanding av intervjuer og litteraturgjennomgang. Hensikten er at vi får en bedre forståelse for hvordan kultur og profesjon påvirker holdninger til nye verktøy og arbeidsformer. Fordi eksisterende rutiner og arbeidsoppgaver vil endres av dette prosjektet, vil undersøkelsen gi oss et nødvendig perspektiv på organisasjonskulturen i biblioteket.

I et fremtidig hovedprosjekt vil vi også undersøke hvordan KI-verktøyene kan bidra til å øke søkbarhet og tilgjengelighet av bibliografiske poster i nasjonale kataloger, og hvordan de kan bidra til å redusere manuelle feil i katalogiseringen. Det vil i et slikt prosjekt være viktig å finne en løsning som kan anvendes uavhengig av format og katalogiseringsverktøy, som også kan tilpasses fremtidige katalogiseringsregler. I et fremtidig hovedprosjekt vil vi være på jakt etter effektivisering, kvalitet og forutsigbarhet, og en løsning for alle fag- og forskningsbibliotek som driver med selvstendig katalogarbeid. Forprosjektet vil danne grunnlaget for dette.

Forprosjektet ""Den kunstige bibliotekaren" — muligheter og holdninger knyttet til KI-basert katalogarbeid" er initiert av Seksjon for tilvekst og system ved Universitetsbiblioteket i Bergen. Seksjonen har overordnet ansvar for både biblioteksystemer og innkjøps-, mottaks- og katalogiseringsfunksjonen (Medieverkstedet) på Universitetsbiblioteket. Derfor har seksjonen sammensatt høy kompetanse og grundig erfaring med de ulike prosessene som bidrar til kunnskapsorganisering og dokumentlevering.

Framdriftsplan

Prosjektet er	Ettårig
---------------	---------

Aktivitetsplan for prosjektet

Beskrivelse	Arrangere og gjennomføre en innledende to-dagers workshop på tvers av seksjoner som ledes av en fasilitator fra UiBs Tjenesteinnovasjonsprogram. Flere metodikker kan være aktuelle, men hensikten er å kick-starte forprosjektet, danne grunnlag for en behovsanalyse og få innsikt i perspektiver fra blant annet bibliotekarer som driver med katalogarbeid, digitale utviklere ved UBB og inviterte fagpersoner fra UiB som kan bidra med relevant kunnskap og erfaringer.
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	21.05.2023
----------	------------

Til dato	30.06.2023
----------	------------

Beskrivelse	Litteraturgjennomgang av både ulik bruk av og erfaringer med KI-baserte verktøy i biblioteksektoren som hovedtematikk, og holdninger blant ansatte knyttet til KI/automatisering av arbeidsoppgaver i bibliotek.
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.04.2023
----------	------------

Til dato	15.09.2023
----------	------------

Beskrivelse	Identifisere og opprette kontakt med relevante samarbeidspartnere for hovedprosjektet, både internt og eksternt. Eksempelvis fagmiljøer ved UiB, Nasjonalbiblioteket, Sikt og andre fag- og forskningsbibliotek i inn- og utland.
-------------	---

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.04.2023
----------	------------

Til dato	31.12.2023
----------	------------

Beskrivelse	Skaffe oversikt over aktuelle verktøy for utprøving under forsprosjektet.
-------------	---

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.05.2023
----------	------------

Til dato	01.09.2023
----------	------------

Beskrivelse	Undersøkelse av bibliotekarers holdninger til KI-baserte arbeidsverktøy. Inkluderer: - Forberedelser til intervjurunde og utarbeidelse av spørreskjema - Intervjurunde og utsending av spørreskjema - Etterarbeid
-------------	--

Aktivitetsperiode

Fra dato	20.08.2023
----------	------------

Til dato	31.10.2023
----------	------------

Beskrivelse	Utpøving. Vi vil teste ut ulike verktøy på et sett bibliografiske poster og ukatalogisert materiale fra våre samlinger. Målet er å identifisere aktuelle verktøy for hovedprosjektet.
-------------	---

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.06.2023
----------	------------

Til dato	31.12.2023
----------	------------

Beskrivelse	Ferdigstilling av forprosjektet og utarbeiding av: - Kravspesifikasjon for KI-verktøy til bruk under hovedprosjektet - Behovsanalyse for hovedprosjektet og utarbeide sluttrapport for forprosjektet - Beskrivelse og søknad for hovedprosjektet
-------------	---

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.01.2024
----------	------------

Til dato	31.01.2024
----------	------------

Beskrivelse	Kunnskapsoverføring/formidlingsaktiviteter: - Skrive artikler basert på funn og erfaringer under forprosjektet - Presentere arbeidet for interesserte bibliotek - Andre formidlingsaktiviteter kan også være aktuelle etter forprosjektets avslutning/prosjektperioden
-------------	---

Aktivitetsperiode

Fra dato	01.02.2023
----------	------------

Til dato	31.03.2023
----------	------------

Andre opplysninger

Andre opplysninger/kommentarer om
framdrifts-/aktivitetsplan

Budsjett

1. prosjektår

Søknadsbeløp fra Nasjonalbiblioteket	400 000
--------------------------------------	---------

Andre inntekter 1. prosjektår

Beskrivelse	Egenfinansiering av lønnsmidler
-------------	---------------------------------

Beløp	270 000
-------	---------

Inntekter totalt 1. prosjektår:	670 000
---------------------------------	---------

Utgifter 1. prosjektår

Beskrivelse	Forarbeid og innledende workshop
-------------	----------------------------------

Beløp	115 000
-------	---------

Beskrivelse	Kartlegging, innsikt og kompetanseheving
-------------	--

Beløp	220 000
-------	---------

Beskrivelse	Undersøkelse av holdninger til KI i biblioteksektoren
-------------	---

Beløp	50 000
-------	--------

Beskrivelse	Utprøving, inkludert lisensavgifter. - Teste verktøy på bibliografiske poster/materiale fra samlingene
Beløp	160 000
Beskrivelse	Etterarbeid
Beløp	125 000
Utgifter totalt 1. prosjektår:	670 000
Totalt	0

Samarbeidspartnere

Har du samarbeidspartner(e)? Nei

Vedlegg

Last opp vedlegg

Sammendrag og innsending